

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VI. Memoria cœli quotidie instauranda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

defero, & spero, præmium delaturo promissum. Non solum vitæ gratia ei facta, sed & pecunie. En præmii dulcedine illecti vitam ipsam spernimus. Hic igitur ita ratiocinandum.

*Quomodo à Deo præmii ob-
tinendum.*
Præmium Deus promissit non decem millia philip-
peorum, non decies centena millia aureorum, sed præ-
mium Beatitudinis infinitum, immensum, seipsum. Sed
ipsum da. Sed malus sum, inquis; Te dando bonus eris.
Et vita tibi donabitur, & cum ea inestimabiles thesauri.

Hoc est quod exhilaret, quod bovi alas affigat, quod
volare doceat, quod pavidas cogitationes in altum erigat.
Quandoque humi dejicimur, à nostris ipsi cogitationi-
bus, quæ crebros ejulmodi pavores ingerunt: Non ego
præmium, sed supplicium tot noxiis meis sum meritis;
quod ego patior, improbitatis meæ stipendium est, qui
cælum sperem? ad inferos mea me facinora deducunt.

Quidquid sit meliora spera; furem hæcenus, homi-
cidam & prædonem egeris; Te da & habebis præmium,
quod sperare jussi. Cogita quanti Deus caput tuum
æstimat: Beatitudinem, cælum pollicitus est. Ipse hoc
mereri velis? fer caput tuum. Cælestium gaudiorum
æternitatem cogita, & gaudebis in Domino semper.

*Labotibus
succubens
nullam fi-
de & spem
ad cælum
habet.*
Qui laboribus aut adversis succumbit, illius fides at-
que spes ad cælum aut nulla est, aut exigua. Atque ab
hac nota seipsum quis insigniter nolle potest. Nam si
labores fugiat, adversa horreat, candidos ac fortunatos
dies querat, ipse sibi non injuria opprobriabit: En pavi-
dissime lepus, non miles, dum ambis cælum, refugis:
Fidei aut spei quam in te nihil est? alioqui non tanto pe-
re laborem declinares, nec ad eodè formidares adversa,
imò potius attraheres.

*Gen. 47.
vers. 27.*
Isaacides Jacob longè afflictissimus ob Josephum fi-
lium, ut putabat, à fera laceratum: nihilominus quam-
primum audiit filium, quem legebat, etiamnum vivere,
mox absterfis lacrymis luctum omnem posuit; *Reversit
spiritus ejus.*

Haud aliter nos affici par est, cum illa plena dulcedi-
nis audimus: Vivit Christus & imperat, rex cæli & cum
eo cælites innumeri qui expectant te. Cujus spiritus
non reviviscat ad nuntium tam lætum?

S. I II.

*Gen. 1. 49.
vers. 15.*
Iacob, quem dixi, jam vicinus morti suprema sua or-
dinaturus, de filio suo Isachar hæc pronuntiavit: *Vidit
requiem quod esset bona, & terram quod optima, & supposituit
humerum ad portandum.* Subinde audias dicentem: erum-
nis opprimor; succumbo; intolerabile me pondus deji-
cit; vix respirandi locus est; mergor malis.

*Agre ha-
bitibus
requies in-
spicienda.*
O vos omnes quibus tam ægre est: Videte requiem
quod sit bona, & terram quod sit optima, & supponetis
humeros ad portandum. Memoria Beatitudinis omnium
malorum pharmacum est. Ipse cæli aspectus exhilarat,
& invitat ad futura gaudia. *Quasi tristes,* aiebat Paulus,
semper autem gaudentes. Decrescant vires, palleat vultus,
fluant lacrymæ, tremat pectus, latret stomachus, labent
genua, corpus omne deficiat, quasi tristes erimus, nihilo-
minus mens cælo inhærens, animus in æternitate fixus
gaudebit semper. Terra quam brevè possidebimus deli-
tium est plenissima. Videbimus Deum Deorum in Ston.
Quod si tenuis memoria Dei omnem mundi volupta-
tem extinguat, quantò potentior erit spes obtinendæ
gloriæ certa, imago beatitudinis animo insculpta?

*Matth. 6. 5.
vers. 11.*
Novus è cælo concionator Christus, conciones pror-
sus admirabiles, & Mundi legibus planè contrarias in-
stituit. Et quàm novum illud & antea inauditum: *Beati
estis cum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint,
& dixerint omne malum adversum vos mentientes.* Quàm in-
solens hoc dicendi genus! & qualis, obsecro, beatitudo
est, innocentem calumniis opprimi, in omnium odium
adduci, facultatibus exui, suis ædibus pelli? Hoc ipsissi-
mum Beatitudinis initium, sive prolium est. Nam
addit Christus: *Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra ibi est. v. 12.*
copiosa est in cælis.

*Gen. 1. 49.
vers. 15.*
Nomenclaturam Christus & Dictionarium longè
aliud quàm Mundus habet; aliam Christus Grammati-
cam, Syntaxin longè aliam docet. Optima Syntaxis est, tica Chi-
dicere: O felix necessitas, ô felix labor & paupertas! ô feli-
x egritudo & dolor! felices vexationes, felices erum-
næque afflictiones omnes, per quas longè certius &
securius quàm per voluptatis prata in patriam cælestem
tendimus. Beati estis cum persecuti vos fuerint. Beati
non idcirco tantum quia afflicti, sed quia per afflictio-
nem ad cælum evocandi.

At verò Mundi Grammatica est: O dira necessitas, ô Mundi
improbis labor! ô infausta paupertas, ô maligne dolor, quæ
ô pessima egritudo, ô abominandæ vexationes, ô exe-
crabiles erumnae, ô detestabiles afflictiones! Hæc No-
menclatura Mundi, hæc illius Syntaxis est. Hæc tamen
omnia quæ Mundo videntur acerbissima, ut leve quid
ac momentaneum ridet & tolerat, qui animum ad quo-
tidianam cæli memoriam revocat.

Hæc cæli memoria ipsos etiam idololatrias recens ad Cæli me-
moriam sacra traductos sic animavit, ut læti ac hilares ad
crucem, ad rotas, ad ignem, ad quamcunque mor-
tem properarent. In votis erat eodè quàm celerrimè pe-
netrare, quò jam animus prævolarat.

Hadrianus evo Diocletiani & Maximiniani, vir ma-
gnus militiæ, Imperatorum jussu Christianos variè tor-
quebat. Sed incredibilem eorū in tormentis constantiam
demiratus quesivit: Quâ tandem spe tantis suppliciis non
cederent? Huic Christiani: Speramus, aiebant, illam
voluptatum affluentiam quam nec oculi, nec aures un-
quam hauerunt, quam nec cogitando licet assequi.
Hanc autem Deus noster, pro quo morimur, ex pro-
misso dabit. Hæc Hadrianus non surdis auribus admit-
tens, tanto cæli desiderio exarsit, ut Christo jam aucto-
ratus, mortem pro Christo constantissimè obierit.

Cum nobis igitur tedia obteperet, cum mæror inces-
sere, cum nimium nos labor frangere, cum dolor nimium
utere videtur, videte requiem quod sit bona, & terram
quod sit optima, & supponite humerum ad portandum.

Ejus rei nos commonens Augustinus: *Quidquid labo-
ras, inquit, ad hoc laboras ut videas. Nescio quid magnum est. Psal. 90. &
quod visuri sumus, quando tota merces nostra visio est. Ergo, in Ps. 100.
para unde videas quod amas, antequam videas.*

CAPUT VI.

Memoria cæli quotidie instauranda.

*A*postolis Christus velut exprobrans: *Usque modo, Ioan. 6. 16.*
inquit, non petistis quidquam in nomine meo. Si quid v. 24. & 27.
petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Basilii & Au-
gustini sensu, Apostoli orantur Quidem, sed Deum nihil
rogarunt. Sed qui tandem fieri potuit? Apostoli ho-
mines erant egeni, qui necessaria vitæ subsidia utique
sæpius à Deo petierunt. Sed Basilii & Augustinus id
quod dixerunt, è Domini verbis confirmant: *Si quid pe-
tieritis: si aliquid rogaveritis, dabit vobis Pater. Hæc-
tenus nihil petistis.*

In oculis divinis nihil est, quidquid non summum bo-
num est. Augustinus expresse: *Hoc gaudium, inquit, in no-
mine Christi petendum, si divinam intelligimus gratiam, sive tract. 102.*
rè beatam poscimus vitam. *Quidquid autem aliud petitur, in Ioan.*
nihil petitur: non quia nulla omnino res est, sed quia in tanta
rei comparatione, quidquid aliud concupiscitur, nihil est. Ergo
Augustini sententiæ decies & vices & centies oramus,
nihil tamen petimus, quia summum boni non petimus.

Eam ob rem Christus Apostolis dixit: *Usque modo non
petistis quidquam.* Hic forsitan cogitaverint Apostoli: Mi
Deus, homines adulti, jam viri, jam senes sumus, &
numquam

nunquam hactenus precati sumus? Ergo unus vice om-
nium rogans: Domine, inquit, doce nos orare. Ad quæ
promptè Christus: Sic ergo, ait, vos orabitur. Pater noster
qui es in cælis. Admirabile prorsus exordium. Id è nobis
quæsi posset, quod Philippus olim è quæstore Reginæ
Candaces quæsiuit: Putasne, intelligis quæ legis? Et tu,
quisquis oras, Putasne, intelligis quæ dicis, quæ pronun-
tias? Pater noster qui es in cælis. Nunquid Deus non
ubique locorum præsens est? Cur ergo cum in cælo esse
orando præfamur? Respondendum ad hoc, & unà ex-
plicandum quàm Christus cupiat memoriam cæli assi-
duè in nobis instaurari.

§. I.

Qui in Galliam proficiscitur, nescire vix potest Re-
gem Galliarum toti quidem regno imperare, sed
non habitare toto. Propterea visurus regem, Parisios
contendit, Parisius regiam adit, in regiâ triclinium petit,
ubi regem prandentem aut cenantem aspicere possit.
Rex cæli terræque Deus, non tantum toto terrarum
Orbe Dominus est, sed & ubique præsens, est, ubique
domi suæ est. Cur ergo sic preces exordimur? Pater
noster qui es in cælis?

Princeps præfationis hujus causa: Vult Deus hu-
manam mentem à rebus fluxis abductam erigi ad alta.
Ideò Psalter regius hortatur objurgando. *Fili hominum*
usquequò gravi corde, ut quid diligitis vanitatem? Infantum
oculos, ne potu præcipitanter sumpto suffocentur, in
sublime avocamus & dicimus: En infansulo cælo de-
labitur. Ut ita dum suspiciunt cælum, evadant pericu-
lum. Ita prorsum nobiscum agit optimus Deus: infan-
tiam nostram periculis servaturus, oculos animosque
vult in cælum attolli, ne cum periculo & damno terræ
sordibus inquinentur. Eò nos Pauli voces erigunt: *Quæ*
sursum sunt querite, ubi Christus est, in dexterâ Dei sedens; quæ
sursum sunt sapite, non quæ super terram.

Deinde Deus quidem ubique locorum est, sed glo-
riam suam ostendere non vult nisi loco omnium pul-
cherrimo: & amœnissimò. Perinde ut hominis animus
toti quidem corpori, membrisque omnibus sese præ-
sentem exhibet, tam totus in minimo digito, quàm in
capite ipso; singulariter nihilominus sedes animi &
velati arx est caput. Ita microcosmus iste seu parvus Or-
bis pulcherrimè respondet magno. Ita Deus in omni
quem designamus loco totus est, nihilominus in cælo se
videndum præbet. In sole posuit tabernaculum suum. Ita
Deus ostendendæ suæ gloriæ locum elegit altissimum;
arce incolit cellissimam. *Quis sicut Dominus Deus noster,*
qui in altis habitat? Alta erat arx Atheniensium, ubi Mi-
nerva colebatur; altum Romæ Capitolium, ubi Jovi
litabatur; altum Ephesi templum, ubi Dianæ sacrifica-
batur: sed & alia Deorum templa in alto erant. Vana
& ridicula hæc ædificiorum altitudo est. *Quis sicut Do-*
minus Deus noster, qui in altis, (imò in altissimis) habitat.

Ita beati genii nocte nascentis Domini canunt: *Gloria*
in altissimis Deo.

§. II.

Hic Quæstio nascitur, utrum mortalium ullus ante
funus suum viderit Deum?
Sunt qui Mosi, qui Paulo, qui beatissimæ Virgini di-
vinæ Matri hanc prærogativam asserant concessam. In
partes suas Augustinum * & Thomam Aquinatem tra-
hunt. Hic ego litem nemini movebo. Cum veniâ illo-
rum dixerò, nec Augustinus, nec Theologus Aquinas in
hanc opinionem discedunt. Controversia omnis est di-
tempta, si scriptorum quos laudavi, expendantur ver-
ba. Sed scholis sint concertationes istæ. Nos asseri-
mus à nullo unquam mortalium ante mortem obitam,
visum esse Deum. Hæc unius Servatoris Christi excel-
lencia est: Solus Dominus Jesus inter mortales tene-
bras Deum aspexit.

De Mose liquet. Huic etenim dilucidè dictum: *Non Exod. c. 33.*
poteris videre faciem meam: non enim videbit me homo, & vi- vers. 20.
ver. Moses transeuntem Angelum à tergo vidit, arca-
niori cernere non permittitur. Atqui, ajunt, loquebatur
Dominus ad Mosem facie ad faciem. Præscorum inter-
pretatio est: Cum Mose Deum familiarissimè egisse, &
corpoream illi ac spectabilem formam objecisset.

À Paulo visum esse Deum, Paulus ipse negans: *Quem, 1. Timoth.*
inquit, nullus hominum vidit, sed nec videre potest. Deinde si 6. v. 16.
Paulus vidisset Deum, utique etiam cognovisset, num
in corpore, an extra corpus hoc sibi visum fuerit obje-
ctum; quod negat plus simpliciter vice.

Idem omnino assentitur nobis Joannes Apostolus, *Joan. cap. 1.*
qui enucleatè: *Deum, inquit, nemo vidit unquam: Unigeni- vers. 18.*
tus filius, qui est in sinu Patris, ipse enarravit. Ergo nec Mo-
ses, nec Paulus, nec alius hominum ullus, naturam di-
vinam vidit, antequam obiret.

Sed obsecro, Lector, quæstionis causam accipe &
cognosce, quàm id summæ ac supremæ felicitatis sum-
ma sit, *Videre Deum.* Augustinus, *Videre Deum, Inef. August.*
familiaritate visionis vocat. Nos miseri, imò nos cæci & *Epist. 112.*
fatui, quàm istud Deum videre non suis momentis ex-
pendimus, & panè teruncio vendimus; terrarum Or-
be, si totus sit aureus, non commutandum.

§. III.

Si quæ offertur gratia, ut omnia quæcunque Orbis
terrarum habet præsentia, spectare possit, omnia
terræ germina, flores, herbas, arbores, imò & hortos
omnes, omnia animantia, homines omnes, omniâque
ædificia & quidquid denique pulchrum aut spectatu
dignum est. Si spectaculum istud pretio emendum, dic,
quanti emeris? Reverè si quis opes suas omnes huic
tantæ varietatis spectaculo impendat, nil absurdi fecerit
prudens emptor. Enimverò quantillum id est ad illud in
cælo spectaculum infinitum, ad Dei Visionem, quæ suis
spectatoribus exhibebit, quidquid cælo terræque fuit,
quidquid est, & erit unquam. Sed hoc suo loco fuit.

Moses, ut dictum, non vidit nisi transeuntis Angeli
tergum. Quod si tantum Angelus omne nativum jubat
suum explicuisset videndum, Moses luminibus captus
fuisset: ideò splendor ille humanis oculis attemperan-
dus erat, ne eos nimium prætingeret. Nihilominus
Moses hoc uno aspectu incredibiliter lætatus, suo ipse
vultu radiare cepit & splendescere. Quid futurum cre-
dimus, si ipsum splendoris Auctorem, omni velo jam
remoto, intueamur?

Quemadmodum verò fieri non potest ut quis vul-
tum suum inspicat in aquâ turbidâ, ita nemo Deum in
hac vitâ. Aliquid semper turbatum est dum vivimus;
nam etsi non reipsâ semper delinquamus, delictis ta-
men proximi sumus. Atqui Deus non aspicit vultu nisi in
aquâ purissimâ nisi ab homine qui non tantum non
peccat amplius, sed nec potest peccare.

Leges aulicas Aslueri regis novimus, non fuisse lici-
tum, indutum sacco, regis aulam intrare. Ita prorsus mor-
taliū nemo unquam mortalitatis sacco etiamnum in-
dutus, ad videndum Deum penetrare potuit. Decre-
tum est supremæ curiæ: *Non videbit me homo, & viveret.*
Deus in altissimis habitat. Nemo illuc penetraverit, nisi
prius mortalitatis saccum exuerit. Sed ad rem.

§. IV.

Censuit Aristoteles omnibus gentibus à natura per-
suasum esse, Deum habitare in cælo. Ita in Hesio-
do ceterisque Poëtarum, Habitatator Olympi nomina-
tur Deus. Naturali huic opinioni sese attemperans
Christus ita nos precari docuit: *Pater noster qui es in cælis.*
Perinde si dixisset: Non errat opinio naturæ, Cælum
Dei habitaculum est.

E Regio

Psalm. 32. vers. 13.
Psalm. 122. vers. 1.
Cic. pro C. Rabirio.
 E Regio Plalte id discimus: De celo respexit Dominus, vidit omnes filios hominum, de preparato habitaculo suo respexit super omnes. Ad te levavi oculos meos qui habitas in caelis. Priscis idololatriis aliquid lucis hac in te illuxit. Tullius orator: Bonorum virorum mentes, inquit, mihi divinae atque aeternae videntur, & ex hominum vita ad Deorum religionem sanctimoniamque demigrare. Divinum domicilium est cælum. Sed pergitur.

9. Cassia.
 Vel ideo etiam Christus precationes nostras ordiri nos voluit ab his verbis: Pater noster qui es in caelis, ut animam tunc maxime attolleremus cælo, cum oraturi sumus. Nam oratio, si priscis Patribus fides, est elevatio mentis in Deum. Oraturus igitur fiducia ingentipectus impleat, illudque secum commeditetur: Pater meus in cælo est: opulentus sanè ac nobilis parens, in cuius manu sunt omnia. Huic Patri meo nihil gratius quam a se plurimum peti. Ab eo quidem nos filii nunc exulamus, & peregrè agimus velut alienigenæ, sed non longinquum est iter nostrum. Brevis suprà erimus cum Patre. Nam illam voluptatis domum propter nos potius, quam propter se struxit. Aequè bene illi erat cum cælum non erat. Nos hic in titocinio sumus variis experimentis inspicendi, num optimi in Patrem affectus specimen demus. Hoc ubi ritè dederimus, ad Patrem assumemur in cælum. Cur ergo non singulis horis summum illud & hereditarium bonum cum gaudio aspicimus? Cur non ardentissimo affectu precamur, Pater noster qui es in caelis: Adveniat regnum tuum?

Valer. lib. 1. cap. 5.
** Mala regia.*
 Pompejus Magnus, teste Valerio, in acie Pharalicà victus & fugatus à Julio Caesare, cursu in Insulam Cyprum, ut aliquid in eà virium contraheret, classem direxit, appellensque ad oppidum Paphum, in litore speciosum ac prælatum vidit ædificium, & navarchum interrogavit, quod loco nomen esset? Qui respondit, *ναὶ βασιλεια* vocari.

Hic mali ominis voce territus Pompejus, spem omnem, quantulacunque restabat, perdidit. Neque id dissimulante tulit; avertit enim oculos ab illis rebus, & dolorem quem è voce ominosa conceperat, gemitu patefecit.

Matth. c. 1. vers. 34.
 Si nos de immenso siderum ædificio queramus: quod nomen est huic tantæ machinæ? Respondit à Christo habemus, qui structuram illam Thronum Dei nominans: Ego autem dico vobis, inquit, non jurare omnino, nec per cælum, quia Thronus Dei est. Cum ergo ad orationis nostræ prologum sic Deum alloquimur: Pater noster qui es in caelis, cum ingenti gaudio cælum suspiciamus; nam hoc ædificium *ναὶ βασιλεια* rectissime nominatur. Hic Dei Thronus, hæc domus cælum vel cogitatione tantum, vel oculis solum exterius libata cor nostrum gaudio, & fiducia complet, semianimes in spem æternitatis erigit beatissimæ.

§. V.

I Deicò etiam cum Patrem nostrum cæli Dominum compellamus, simul etiam meminerimus, digna ipso & cælestia rogare. Fas quidem est valitudinem, victum, laboris succellum, exigui censûs incrementum, pacis & concordiae augmentum petere. Hæc tamen omnia eò petenda, ut tantò constantius non solum petamus, sed impetremus illud, quod assidue petendum, *Adveniat regnum tuum*. Isidori Pelusiota dictum est: Ideò non impetratis, quia terrena, non cælestia postulatis. Ingens enim miseriæ atque amentia fuerit hæc petere, quæ etiam cum habemus, excutere iussi sumus. Sæpe nobis precantibus pater cælestis iure objecerit: Quid rerum hic petitis? Filius meus aliter vos erudit. Beatos pauperes dixit, vos opes postularis: Beatos mites prædicavit, vos vindictam poscitis: Beatos lugentes afflavit, vos gaudia Mundi queritis. Hæc meus Filius docuit contemnere, quæ impetrata cupitis. Ita prorsus in-

A gentis est amentia, ea petere, quæ cum habemus iussi sumus excutere.

Sed dixeris: Ego cæleste quid peto, singulare lumen, calentes in Deum affectus, mellitos de Deo sensus, divinum amorem, voluntatis meæ cum divina conformationem. Sed neque hæc impetro; vacuus remaneo & ficcus.

B Ostendam quid erroris hic lateat. Est qui dolium generosiore vino, aut oleo, aut liquore alio velit imple-re. Illud itaque prius experitur, num aquam infusam contineat: ubi vas illud rimarum plenum perfluere observat: O meum dolium, inquit, nec vinum, nec oleum, sed nec acetum tibi committam, dum assula sic jungantur, ut quod infusum est, non diffuset. Ita Deus nobiscum agit, qui, Ambrosio teste, priusquam dona infundat cælestia, temporalem prosperitatem concedit; si verò diffuere contingat, cælestia non infundit. Liberalis Deus impetratur victum, valetudinem, favores humanos, honores exoptatos, in multis successus prosperos. Hoc omne aqua est, quam Deus infundit experientis nobis. Quod si minoribus his Dei donis incuriosè ac segniter utamur, pecuniam prodigè dissipemus, honoribus inflemur, pecuniam prodigè dissipemus, honoribus inflemur, favoribus extollamur, cibum potumque intemperantiis sumamus. Ohe! vas istud perfluit; aquam non continet, ergo nec vinum infundetur; caducis abutitur, ergo cælestia non impetrabit.

C Christi ad Nicodemum reprehensio est: Si terrena dixi vobis, & non creditis: quomodo si dixerò vobis cælestia, credetis? Seipsam quavis objurgatione haud falsà feriet, si dicat: Circumspice qualis sis; cum litigatur non es ultimus; cum luditur, non es pigerrimus; cum potatur, non es tardissimus; inter ambitiosos non infimus; inter detractores minime taciturnus; inter deceptores non indoctissimus; inter ebrios non postremus; inter iracundos & invidos non minimus; cum iuratur & pejeratur, tu certe facundissimus es; cum in templo garritur, tu planè primus es; cum orandum & jejunandum, hic profectò ultimus es, cum vigilandum, hic omnium infirmisissimus es; cum pauperibus quid erogandum, hic pauperissimus es omnium. Ohe! dolium istud non continet aquam: homo iste presentibus rectè uti nescit, hinc malè futura querit. Utrunque miser, nec presentia servaturus, nec lataturus futurus. Cælum sincerè non amat, cui nondum fordet terra.

CAPUT VII.

Memoria cæli quibus modis quotidie sit instauranda.

D E beatà vità insigniter prorsus Philosophus Cordubensis dixit: Vivere omnes beatè volunt: sed ad pervidendum quid sit quod beatam vitam efficiat, caligant; Adeoque non est facile consequi beatam vitam. Proponendum est itaque primum, quid sit quod petamus: tunc circumspiciendum est, quæ contendere illò celerrimè possimus. Quamdiu quidem passim vagamur, non ducem secuti, sed fremitum & clamorem dissonum in diversâ vocantium, vita brevis inter errores conteritur. Decernatur itaque & quò tendamus, & quæ non sine perito aliquo, cui explorata sint ea, in quæ procedimus.

Quoniam quidem non eadem hic, quæ in ceteris peregrinationibus conditio est; in illis comprehensus aliquis limes, & interrogati incolæ non patiuntur errare: At hic tritissima quæque via & celeberrima maxime decipit. Quid posset magis Christianum dici? Nihil ergo magis Seneca l. de præstandum est, quam ne pecorum ritu sequamur antecedentem beatam vitam gregem pergentes non quæ eundum est, sed quæ itur. Quid verius? Vita planè ac spatiofa via est quæ ducit ad interitum, arcta quæ ad vitam, ad cælum.